СИРДАРЁЛИК МУСОБАҚАДОШЛАР МАСЛАҲАТИГА АМАЛ ҚИЛАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 138 (4344). | 14 июль, 1971 йил, ЧОРШАНБА. | Баҳоси 2 тийин.

БЕКОБОДЛИКЛАРДАН ЎРНАК ОЛИНГ

МАКТАБЛАР ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАХТ

Бекобод район партия, совет ва жамоат ташкилотлари район мактабларининг ўқитувчилари ва юқори синф ўқувчиларининг актив иштирокида мактабларни, мактабдан ташқари ва мактабгача болалар муассасаларини янги 1971—1972 ўқув йилига тайёрлаш ишларини 10 июлда тугалладилар.

11 та мактаб биноси капитал ремонт қилинди, 46 мактаб биноси эса жорий ремонтдан чиқарилди. 1971 йилнинг 10 июлига қадар 2352 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси фойдаланишга топширилди. Шу йилнинг охиригача яна 1380 ўринли мактаб ва 270 ўринли болалар боғчаси ва яслиси бинолари қуриб битказилади.

Йил мобайнида сарф бўладиган ёқилғининг ярми ҳозирлаб қўйилди. 20 августгача ёқилғининг қолган қисми ҳам тўла-тўкис ҳозирлаб қўйилади.

Ўқувчиларнинг ёзда дам олишлари учун пионер лагерлари ташкил қилинди. Лагердаги жами ўринларнинг 1190 таси совхозларга, 600 таси колхозларга, 3870 таси эса мактабларга тўғри келади.

Район мактабларида дарсликлар ва ўқув-ёзув қуролларининг тарқатиш ишлари муваффақиятли бормоқда.

МАРРА—35 ЦЕНТНЕР

Ўртоқ Ҳ. Ғуломов раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари бу йил ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ҳар гектар ердан 35 центнердан «оқ олтин» топширишга сўз бердилар.

Улар июлнинг ҳар бир кунидан самарали фойдаланиб, шонани гулга, гулни эса кўсакка тезроқ айлантириш ҳаракатидалар. Ғўза қониб сув ичмоқда. Культивация чуқур ўтказилмоқда. Бегона ўтларга қарши кураш қизғин тус олди. Шунинг учун ҳам бу бригаданинг ғўзалари **«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг** бошқа бригадалардагига нисбатан кўп ҳосил тўпламоқда.

Ҳ. АҲМЕДОВ.

ПАРВАРИШ АВЖИДА

Пискент районидаги «Гулистон» колхозининг Абдуғани Назарқулов бошлиқ звено деҳқонлари бу йил ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олишган.

Қатор ораларига сифатли ишлов бериш ҳосил гарови эканлигини билган пахтакорлар экинни ўз вақтида озиқлантиряптилар. Бу ишларни бажаришда звенонинг М. Ражабова, Ф. Абдуллаева каби меҳнатсевар аъзолари катта ғайрат кўрсатмоқдалар. Улар ғўзанинг гулига гул, кўсагига кўсак қўшиш учун парваришни ҳар томонлама намунали олиб боришаяпти. Барча пайкаллардаги ғўзаларга сифатли ишлов берилаётганлиги сабабли ғўза туплари серҳосил бўлиб етилмоқда.

Х. НОРМАТОВ.

«КЎК ОЛТИН» КЎПАЯДИ

Кенг пайкалларда гуркираб ўсаётган каноп ниҳоллари кўзни қувонтиради. «Кўк олтин» ижодкорлари бу йил мўл ва арзон каноп етиштириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ҳамза номли колхознинг Содиқ Шамбетов бошлиқ бригада деҳқонлари гектаридан 167 центнер ўрнига 200 центнердан ошириб кўк поя етиштиришга қарор қилганлар. Миришкорлар ҳозир ғайрат-шижоат билан канопга ишлов беришаяпти.

Бригада деҳқонлари «кўк олтин» билан бир қаторда «оқ олтин» етиштириш йўлида ҳам астойдил тер тўкишаяпти. Улар пахтадан олинган ҳосилдорликни планда белгиланганидан 8—10 центнер оширишга аҳд қилишган.

Р. АНОРБЕКОВ,
Оққўрғон райони.

ЧАНҚАГАН ҒЎЗАЛАР, ҚЎЛЛАТИЛГАН ПАЙКАЛЛАР

МУСОБАҚАДОШ СИРДАРЁ ПАХТАКОРЛАРИ ОБЛАСТИМИЗ ДАЛАЛАРИДА

Ўрта Чирчиқ — пойтахт областининг йирик пахтакор райони ҳисобланади. Райониинг 23 минг гектарга яқин майдонини «оқ олтин» пайкаллари эгаллаган. Партиямиз XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашаётган деҳқонлар ҳар гектар ердан 25 ўрнига 29 центнердан пахта топширишга бел боғлашган.

Мусобақадош сирдарёликлар район хўжаликларида бўлганларида «оқ олтин» ижодкорларининг мажбуриятга яраша иш қилаётганликларини кўришиб хурсанд бўлдилар. Кўпгина колхоз, бригада, звеноларда ғўзанинг ривожи яхши. Агротехника талабларига риоя қилиниб парваришдан чиқарилаётган ниҳоллар қийғос хосилга кирган. Шона гулга, гул эса бўлиқ кўсакларга айланмоқда.

Акмал Икромов номли колхоз деҳқонлари июлнинг ҳар бир кунидан самарали фойдаланиб, қатор ораларига ишлов беришни сифатли ўтказишмоқда. Шу сабабли ғўзалар ёппасига ҳосилга кирган. Ҳар бир туп ғўзада 2—3 кўсакни кўриб, қувондик. Тугунчаларни тезроқ гулга киритиб, кўсакка кўсак қўшишни тезлаштириш юзасидан бирмунча маслаҳатлар бердик. Ғўзаларнинг нормал ўсишини таъминлаб, ҳар туп ниҳолда 3—4 тадан кўсак тўплашга эришган Нуғмон Турдибоев бошлиқ ва бошқа илғор бригадаларнинг тажрибаларини кенг ёйиш зарурлигини айтдик.

Терешкова номли колхоз аъзолари ҳам ғўзаларнинг ғовлаб кетмаслиги учун барча чораларни ишга солмоқдалар. Экиннинг талабига қараб суғоришмоқда. 13—14 шохли ғўзаларни чеканка қилишга киришилди. «Ленин йўли» ва бошқа колхозларда бегона ўтлар қириб ташланганн учун ғўзалар ҳосилга ҳосил қўшишни тезлаштирмоқда.

Ишни мусобақа асосида ташкил қилган район пахтакорлари қатор ораларига учинчи парваришни ҳам тамомладилар. Кундалангига тўртинчи марта ишлов бериш бошланиб кетди. Ҳамма хўжаликларда ғўзани минерал ўғитлар билан озиқлантириш тамомланди. Маҳаллий ўғит солиш, шарбат суви оқизиш бошланган. «Коммунизм» ва бошқа колхозларда бу иш агротехника талабларига тўла риоя қилинган ҳолда олиб борилаётганлиги бизни беҳад хушнуд этди.

Лекин биз район хўжаликларида сувдан фойдаланиш кўнгилдагидек эмаслигини кўриб, анча ачиндик. Айрим жойларда сувни қадрламаслик, тежаб-тергаб сарфламаслик фактларига дуч келдик. Саратон сувига тўймаган ғўзаларни кўрдик. Карл Маркс номли колхозда ғўзага ишлов бериш, айниқса, чопиқ қилиш, суғоришда узилишликка йўл қўйилган. Ғўзалар энди ривожга кирган пайтда суғорилмаган. Оқибатда пастки шохларда ҳосил тугунчалари кам, юқори шохлар гуллаб кетган. Айниқса, колхознинг марказий кўчага туташган карталарига таралган сув мутлақо талабга жавоб бермайди. Ёппасига, қўллатиб суғоришдек ярамас аҳволга йўл қўйилган.

«Коммунизм» колхозининг Югай Николай бошлиқ бригадасида чанқаган ғўзалар кўп. «Ғўзани чанқатиб қўйибсиз, тезроқ сув топинг» десак, бригада бошлиғи бепарволик билан «Сув камчил» деб жавоб берди. Ваҳоланки, бир ариқ сув бекорга зовурга оқиб ўтган эди.

«Ленин йўли» колхозининг Жума Шахалитзе. Обид Акиновлар бошлиқ бригадаларида ҳам сувдан фойдаланиш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Натижада, ғўзалар чанқаб, шона ва гулларини ташлаб юбормоқда.

Биз мусобақадошлар Ўрта Чирчиқда бўлганимизда деҳқонларнинг мўл ҳосил тўплаш соҳасидаги ютуқларини зўр мамнуният билан қайд қилдик, йўл қўйилган камчиликларни тузатиш юзасидан ўзларимизнинг фикр ва мулоҳазаларимизни айтдик. Пахтакорлар хурсанд бўлишди. Маслаҳатлар учун ташаккур айтишиб, уни қисқа муддатларда тузатиб, зиммаларига олган юксак мажбуриятларни бажаришга барча куч ва ғайратларини сарфлаяжакларини айтдилар.

С. ЖУМАҚУЛОВ,
Сирдарё область, Ильич район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи.

Б. ЭРАКИЕВ,
Волков номли совхознинг бош агрономи.

Э. ҚОДИРОВ,
Титов номли совхознинг бўлим агрономи.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

МУСОБАҚАДОШ Сирдарё областининг пахтакорлари областимиз колхоз-совхозларида бўлиб, хўжаликларда янги беш йилликнинг биринчи йили учун олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганини текширмоқдалар. Кечагина сирдарёлик ўзаро текшириш бригадасининг бир группа аъзолари Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозида бўлдилар. Суратда: мусобақадошлар колхознинг ўртоқ Т. Даминов бошлиқ звеноси даласида.

А. Мальцев фотоси.

ОЛТИН БОШОҚЛАР

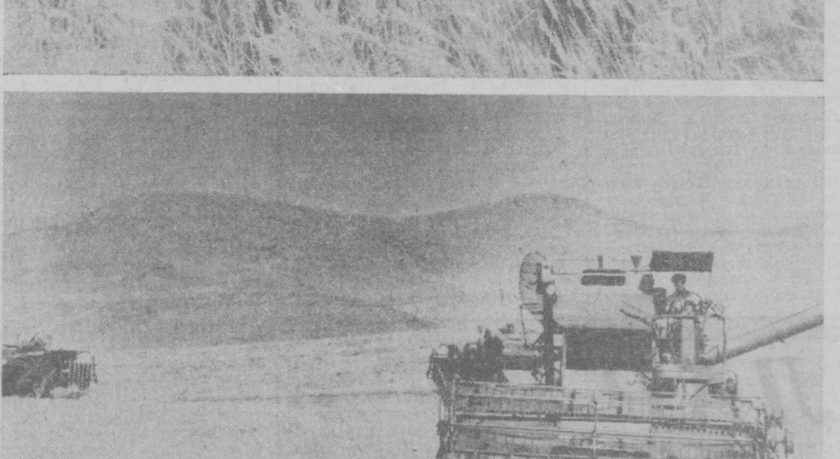

Шабада эпкинида денгиздек чайқалаётган бепоён «олтин бошоқ» далаларида ўзгача бир файз. Эрта тонгдан то кеч қоронғусигача ва ҳатто зимзиё кечалари қир-адрларда комбайнларнинг шўх ҳайқириғи тинмайди. Миришкор деҳқон катта меҳнатлар эвазига етиштирган мўл-кўл дон ҳосилини ўриб йиғмоқда.

БЎСТОНЛИҚ РАЙОНИДАГИ КАРЛ МАРКС НОМЛИ КОЛХОЗнинг кўз илғамас кенг ғаллазорларида ҳам иш қизғин. Ўз қудратли агрегатларини районда биринчилар қатори адрларга олиб чиққан шижоаткор колхоз комбайнчилари 500 гектар майдондаги ғаллани қисқа муддат ичида нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун астойдил ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Социалистик мусобақада Мусулмон Умаров бошқараётган комбайн экипажи пешқадамлик қилмоқда. Мавсум бошидан бери биринчиликни қўлдан бермай келаётган бу коллектив 170 гектар майдондаги ғалла ҳосилини ўриб бериш мажбуриятини олган. Уларнинг ҳозиргача ўрган ғалласи 120 гектардан ошиб кетди.

Пешқадам кетидан изма-из бораётган Ж. Салбеков ва Р. Қурбонов сингари комбайнчилар ҳам ғайрат кўрсатиб ишлаб, ўз зиммаларига олган мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқдалар. Улар ҳозиргача белгиланган марранинг ярмидан анча ошиб кетишди. Шунингдек янчилган донни пешма-пеш пунктга элтиб беришда У. Боқиев ва Қ. Тўхтаматов сингари шоферлар, айниқса, намуна кўрсатиб ишлашаяпти. Кунлик норма бир ярим-икки баробар ошириб бажарилаяпти.

— Колхоз маъмурияти,— дейди партия ташкилотининг секретари Усмон ака Умаров,— далада ишлаётганлар учун барча зарур шароитларни яратиб берган. Комбайнчиларнинг дам олишлари учун махсус жойлар ҳозирланган. Колхозчилар учун бу ерда ҳар вақт иссиқ овқат тайёрланади, чой қайнатилади. Бу эса дала ишларини тўғри йўлга қўйиш ва ўрим-йиғим суръатини тобора ошириш имкониятини бермоқда.

З. БЕКМАНСУРОВА.

Суратларда: (юқорида чапдан) Колхоз раиси Азабеков Фозил ва колхоз партия ташкилотининг секретари Усмон Умаров бўлиқ буғдой бошоқларини кўздан кечирмоқдалар. (Пастда) ўрим-йиғим пайти.

С. Махов фотолари.

КАТТА ХИРМОН ИШҚИДА

Картанинг қоқ ўртасига тушиб олган раис гул ёзган, бир-иккита кўсак туггаи ғўза тупларига кўз югуртириб ҳосилни чамаларди. Унга бош сувчи Ориф ака Икромов тунда неча гектар ер суғорилгани ҳақида сўзлаб берди.

— Орифжон,— деди раис,— иложи борича озуқа берилган карталарда сувни тўхтатманг. Пардавой қаерда?

— Зараркунандаларга қарши дори келган экан. Шуни олиб келаман, тушдан сўнг ишни бошлаймиз, деганди, хали замон келиб қолади.

Раис Пардавой бошлиқ сувчилар билан гаплашди, культивация қилинган далаларни кўздан кечирди, пайкалларни бегона ўтдан тозалаб қўйинглар деб тайинлади. Кейин республикада хизмат кўрсатган механизатор Мурод Қурбонов бошлиқ звено далаларига ўтди. У ерда иш қизғин тус олганди. Ҳамма ҳаракатда.

Звено бошлиғи эгат бошига чиқиб раис Нарзиқул ака ёнига келди.

— Ғўзамиз озуқага тўйди,—деди у.— Энди сувдан бохабар бўлиб турсак марра бизники, кулоқ бошига Кўчар Ҳамроевни юбордим, сувни кўпайтириб келади. Колхозчилар трактор юролмайдиган чекка жойларни кетмон чопиғи қилишяпти...

— Энди оғайни ўттиз бешдан берамиз деб ваъдани катта қилгансизлар, ҳаракат ҳам шунга яраша бўлиши керак. Ғўзанинг кўкини кўриб кўзи қамашган деҳқон ютқазади, кўсак пишгунича даладан чиқмасак хирмон баракали бўлади. Дарвоқе, дала шийпонидаги ками-кўстларни тузаттириб қўйдингларми?

— Ҳа, албатта, иссиқ овқат бўлиб турибди, радио ишлаяпти, газета ва журналлар бор. Аъзоларимиз шийпонда роҳат қилиб дам олишаяпти.

Нарзиқул ака звено бошлиғи билан далаларни кўздан кечирди, шу кеча-кундузда амалга ошириладиган ишлар тўғрисида гапириб берди. Сўнгра у Қочқорсойдаги участка томон йўл олди. Бу участкада Қаршивой Соатов бошлиқ бригада ерлари жойлашган. Бу йил бригада учун оғир келди. Баҳорда сурункасига уч-тўрт марта ёмғир, дўл ёғиб эндигина ердан бош кўтарган ёш ниҳолларни ювиб кетди. Ерга иккинчи марта уруғ қадалди. Яна ёмғир ёғиб барча карталарни қатқалоққа айлантирди. Ҳамон унинг асорати сезилмоқда. Раис бу бригадага тез-тез келиб туради, ғўзаларни яхши даражага чиқариб олиш устида тинмай ўйлайди, маслаҳатлар беради.

Бригадир Қаршивой ака далада эди. У ғўза қатор ораларига ишлов бераётган тракторчининг ишини кузатиб турган экан. Қаршивой раисга кечаги ишлар тўғрисида сўзлаб берди.

—Анави 25 гектар ерни яна бир бор юмшатиб чиқдик. Карта чеккалари кетмонда майда чопиқ қилинди. Ривожи ёмон эмас, гули кўпайиб қолди. 30 тонна гўнгни фосфорга аралаштириб, ғўзани озиқлантирдик.

Бўка районидаги Тимирязев номли колхоз шунқорлари ҳозирги долзарб кунлардан унумли фойдаланганлари холда ғўза парваришига жиддий эътибор беришмоқда. Сардор Жумаев, Эшназар Жумаев, Имомназар Назиров, Йўлдош Абдураҳмонов ва Қаюм Иброҳимов бошлиқ бригада ва звеноларда иш қўнгилдагидек бормоқда. Ишчан, қалби олов пахтакорлар юксак масъулиятни ҳис қилган ҳолда ишлаб баракали хосил тўплашмоқда.

Колхознинг 1100 гектар пахта майдони бор. Барча бригада ва звеноларда меҳнат қилаётган деҳқонлар бу йил ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олишган. Улар ҳар гектар ердан пландаги 22 центнер ўрнига 28 центнердан «оқ олтин» етиштириш харакатидалар.

Раис Нарзиқул Набиев бундай дейди:

— Июль ҳосилга ҳосил қўшиш ойи. Биз бирор туп ғўзани ҳам ўтга олдирмаймиз, ўғитга тўйдириб, сувга қондирамиз. Ҳар тупида мажбуриятда кўрсатилган миқдорда хосил бўлишига эришамиз.

И. ЮСУПОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 13 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — мавсум бошидан бери, иккинчи стун бир кунлик ўсиш.

Калинин	100,0	—
Ўрта Чирчиқ	97,2	2,6
Оржоникидзе	94,2	—
Оққўрғон	86,4	2,4
Янгийўл	85,2	1,3
Бекобод	81,7	4,6
Бўка	81,6	3,6
Юқори Чирчиқ	61,5	4,1
Пискент	60,7	1,1
Бўстонлиқ	42,0	—
Область бўйича	74,5	2,5

ЁШЛАР ҒАЙРАТИ

«Тошкент» совхозининг 5-бўлимидаги Кабир Мирзаев бошлиқ бригадада ишлар чакки эмас.

Бригаданинг 45 гектар ери бор. Шундан 6 гектарига помидор, 9,5 гектарига қовун-тарвуз экилган. Бундан ташқари болгар қалампир, лавлаги, бодринг ва бошқалар етиштирилмоқда.

Айниқса бригада бошлиғи комсомол комитетининг секретари Кабир Мирзаев билан бирга Зокир Усмонов, Мухтор Отабоев, Хаким Тўхтаров, Анорбой Медетов сингари йигитлар меҳнатда фидокорлик кўрсатмоқда.

Х. ЁҚУБОВ.

ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ УЧУН

Чирчиқ шаҳрининг «Чирчиқсельмаш», «Ўзбекхиммаш», трансформатор каби йирик саноат корхоналари кўплаб турли хил машина-механизмлари ишлаб чиқариш билан бир қаторда кенг истеъмол буюмлари тайёрлашга ҳам алоҳида эътибор беришмоқда. Улар қўлидан чиқаётган хона ёритгичлари, ошхона учун зарур бўлган буюмлар комплекти, жажжи ўғил-қизларимиз учун стол-стул ва шу каби маҳсулотларга талаб катта бўлмоқда.

Бу борада, айниқса, «Ўзбекхиммаш» заводининг кенг истеъмол буюмлари цехи коллективи шижоаткорлик намуналарини кўрсатишмоқда. Цех тўқкизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида бир миллион 600 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ этаётган цех аҳли ярим йиллик планни муваффақиятли адо этди. Планга қўшимча равишда бир неча ўн минг сўмлик капкир, қошиқ, вилка ва шу кабилар савдо ташкилотига юборилди.

Меҳнатсеварларнинг янги беш йилликда белгиланган марралари янада қувончлидир. Беш йиллик охирига бориб кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш 60 процентга ортади. Ҳозир цехнинг ҳар бир ишчи-хизматчиси бу улкан маррани эгаллаш учун суръатга-суръат қўшиб меҳнат қилмоқда.

О. ЛЕВАК.

ҚУТЛУҒ ҚАДАМ

Тошкентда Собир Раҳимов райони ташкил этилганига ярим йилдан ошиб қолди. Ўтган қисқа давр ичида КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш йўлида район хўжаликларида дастлабки дадил қадамлар ташланди. Саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида ишлаб чиқариш суръатлари ой сайин юксалиб бораяпти. Ишчилар ва бинокорлар, алоқачилар ва транспортчилар — ҳамма бир жон бир тан бўлиб янги беш йиллик планини муддатидан олдин адо этиш учун курашмоқда. Ана шу юксалиш ва ўзгаришлар ҳақида район ижроия комитети раиси Ғ. РАФИҚОВ мухбиримизга ҳикоя қилиб берди.

КПСС XXIV съезди коммунистик қурилишнинг янги истиқболларини белгилаб берди. Съезд қабул қилган тўққизинчи беш йиллик Директиваларида олдимизда турган улкан вазифалар тўла-тўкис ўз ифодасини топди. Районимиз меҳнаткашлари партия белгилаган бу вазифаларни амалга ошириш йўлида ўз куч ва имкониятларини тўла сафарбар қилмоқдалар.

Собир Раҳимов райони — пойтахтимизнинг энг йирик саноат ва маданият марказларидан бири. «Миконд», «Компрессор», трактор-йиғув, экскаватор ремонти заводлари каби Иттифоқ ва республика аҳмиятига эга бўлган корхоналар, 6 та илмий-текшириш институти, катта ўқув комплексларига эга бўлган студентлар шаҳарчаси 2510 гектар майдонни ишғол этган С. Раҳимов райони территориясида жойлашгандир.

Тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йили биз учун ҳам қутлуғ келаяпти. Барча ишлаб чиқариш участкаларида давлат планлари ойма-ой ортиғи билан адо этилмоқда. Дастлабки кварталда ишлаб чиқариш топширигини 104.8 процент адо этган эдик. Иккинчи кварталда қўлга киритилган бу муваффақиятларни яна ҳам мустаҳкамладик. Район аҳолиси ва меҳнаткашлари 17 апрелда бўлиб ўтган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигида иштирок этиб, янги беш йиллик фондига 44 минг сўм ўтказдилар. Янги очилган кўчалар ва кварталлар ободонлаштирилди. Қўшимча неча ўн минглаб туп дарахт ва гул ниҳоллари ўтқазилди.

Ҳозирги кунда районимизнинг барча корхоналарида тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан олдин 25 декабргача адо этиш учун кураш кетаяпти.

Бинокорларимиз қўлга киритаётган ютуқлар ҳам бизни қувонтирмоқда. Қисқа давр ичида 37 минг 953 квадрат метр турар-жой ва маданий-маиший марказлар фойдаланишга топширилди. Район ижроия комитети саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари ишини янада яхшилаш чораларини кўрмоқда. Бу масалалар район Совети сессиясида муҳокама қилинди. Район Совети ижроия комитети йиғилишларида ишлаб чиқаришни янада юксалтириш билан боғлиқ бўлган қарорлар қабул қилинди.

КПСС XXIV съезди аҳоли турмуш даражасини янада юксалтиришнинг ёрқин йўлларини белгилаб берди. «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун» деган шиор бундан буён ҳам баралла янграйверади. Районимизда аҳолига савдо, маданий-маиший ва медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш юзасидан қатор тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Район Совети ижроия комитети бу масалалар билан жиддийроқ шуғулланмоқда. Район Совети сессиясида аҳолига медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш масаласи муҳокама қилинди. Савдо, маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масалалари район Совети ижроя комитети йиғилишларида мунтазам кўриб борилмоқда.

Ҳозирги кунда район аҳолисига райпищеторгнинг 145 та магазин ва филиаллари, 149 та умумий овқатланиш корхонаси, «Ташлимводторг»нинг 53 та дўкони, «Ташпромторг», «Ташхозкульттторг», «Текстильшвейторг», «Обувторг», «Хлебторг»нинг 50 дан ортиқ магазини савдо хизмати кўрсатаяпти. 1-Қорақамиш массивида катта савдо маркази ишга туширилди. Яқин ойлар ичида 2-Қорақамиш массиви ва студентлар шаҳарчасида ҳам шундай савдо марказлари фойдаланишга топширилади. Яқиндан бошлаб 125 ишчи ўринли сабзавот ва картошка билан савдо қилувчи магазинлар, умумий овқатланиш павильонлари аҳолига хизмат кўрсата бошлади. Сағбон кўчасида катта озиқ-овқат магазини ишга туширилди.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш соҳасида бажарилган ишлар кўлами ҳам кенг. Фақатгина студентлар шаҳарчасининг ўзида 750 ва 500 беморни қабул қила оладиган иккита поликлиника қурилиб ишга туширилди. Апрель ойида эса Қорақамиш массивининг шимолий саноат зонаси ва бир қатор маҳаллаларга хизмат қилувчи 32-поликлиника замонавий медицина ускуналари билан тўла жиҳозланди. 10-шаҳар касалхонаси базасида эса 7-поликлиника ташкил этилди. Булардан ташқари, маҳалла ва саноат корхоналарида кўплаб медицина бўлимлар ва амбулаториялар ҳам иш бошлади. Шундай қилиб ҳозир районда 7 та йирик медицина муассасаси ишлаб турибди. Бу муассасаларда 500 га яқин врач ва мингдан ортиқ ўрта малакали медицина ходими аҳолига хизмат кўрсатаяпти.

Медицина муассасалари қурилиши бундан буён ҳам давом эттирилади. Йил охиригача 2-Қорақамиш массивида 750 беморни қабул қила олувчи поликлиника ишга туширилади. Қўшимча медицина пунктлари ва амбулаториялар фойдаланишга топширилади.

Яқин-яқинларгача транспорт ишининг қониқарсизлиги ҳақида аҳолидан кўплаб шикоят олиб турардик. Сўнгги пайтда шикоятлар сони кескин камайди. Шунга қарамасдан район ижроия комитети транспорт ва алоқа тармоқлари ишини янада яхшилаш масаласини ўз йиғилишларида тез-тез муҳокама қилиб турибди. Районимиз территориясида жойлашган 3-автопарк шу кунларда 17 та маршрутни етарли миқдорда транспорт воситалари билан таъминлаб турибди, 5-автопарк ва 1-автокомбинат иши ҳам тубдан яхшиланди. Ҳар куни эрта тонгда юзлаб автобус ва таксилар бу корхоналар дарвозасидан шаҳар томон чиқиб кетади.

Районимиз аҳолиси ой сайин кўпайиб бормоқда. Фойдаланишга топширилаётган кўп қаватли турар-жой биноларига ҳар куни ўнлаб оилалар кўчиб келмоқда. Аҳоли сонининг кўпайиши билан уларга кўрсатилаётган маданий-маиший хизмат кўлами ҳам кенгаймоқда. Ҳозир район территориясида 12 та маданий-оқартув муассасаси ишлаб турибди. Яқинда 2-Қорақамиш массивида янги маданият уйи ишга туширилди. Маданий-оқартув муассасалари ўз фаолиятларини омма орасида олиб борилаётган тарбиявий ишлар самарадорлигини оширишга қаратганлар. Улар партия XXIV съезди қарорларини омма онгига чуқур сингдиришда таъсирли иш форма ва методларидан унумли фойдаланмоқдалар.

Айни пайтда район аҳолисига кўрсатилаётган маиший хизмат кўлами ҳам кенгаймоқда. Маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг 57 объекти 20 хилдан ортиқ хизмат кўрсатаяпти. Йил давомида биз яна 5 та устахона, химчисткaнинг қабул пункти ва якка буюртма бўйича миллий кийим-бош тикувчи ательени ишга туширмоқчимиз. Бундан ташқари, Кочубей кўчасида икки қаватли маиший хизмат кўрсатиш комбинати қуриш ҳам мўлжалланмоқда.

Районимиз тобора юксалиб, бажараётган ишлари кўзга кўриниб бораяпти. Бу ҳол албатта барчани қувонтирмоқда. Аммо, ҳали олдимизда партия XXIV съезди қарорларидан келиб чиқувчи яна бир талай вазифалар турибди. Биз бундай буён ўз диққат ва эътиборимизни мана шу вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга қаратаверамиз.

Ушбу суратда Тошкентдаги «Қизил тонг» фирмасининг илғор чеварларидан М. Қодирова ва М. Назарова ўртоқларни кўриб турибсиз. Улар смена нормасини 110-120 процентга етказиб адо этиб, дугоналарига ўрнак бўлишмоқда.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

КОРХОНА МАШЪАЛИ

Корхона дарвозасидан ичкарига кириб, тўғри юришингиз билан машинасозларнинг тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини акс эттириб турган кўрсаткич тахтасига кўзингиз тушади. Қуюқ салқин ташлаб турган дарахтлар остидаги йўлка четида эса завод машъалларининг расмлари тартиб билан қўйилган. Ҳамроҳимиз — темирчилик пресслаш цехи бошлиғи Михаил Ефимович Шива бир расм олдида тўхтади-да, бизга ишора қилди.

— Сиз сўраган йигит мана шу бўлади. Сурат остидаги ёзувга кўз югуртирдик. «Мардон Ҳамдамов».

Ҳамроҳимиз билан цех сари йўл оларканмиз, у заводда ҳалол меҳнати билан иззат-икром топган бу йигит ҳақида, унинг ажойиб фазилатлари тўғрисида мароқ билан ҳикоя қилиб борарди. Цехга кириб борганимизда бу ердаги шовқин, кучли ҳаво босими, дастгоҳларнинг овози суҳбатимизни бўлиб юборди. Ҳамроҳим ял-ял ёниб турган печлар оралаб мени юқорига бошлади.

Цех бошлиғи бизни Мардон Ҳамдамов билан таништиргач, ҳоли қолдирди. М. Ҳамдамов биздан узр сўраб суҳбатни тушки овқат пайтида қилишни айтди-да, ишга киришиб кетди. Унинг ҳаракатини бир зум кузатдик. Уста темирчи печда лаққа чўғ бўлган деталларни чаққонлик билан дастгоҳ устига қўяр, моҳирлик билан унга шакл берарди.

М. Ҳамдамов ўзи ҳақида кўп гапирмади. Бундан йигирма йил муқаддам корхонага оддий ишчи бўлиб келганини, ҳунар ўрганганини, ҳозирда заводда уни кўпчилик ҳурмат қилаётганини, шунингдек, ҳамкасблари қатори зиммасига оширилган мажбуриятни олганини айтди, холос.

Хом ашёни тежаб қолиш ҳақида гап кўчганда эса у цехда қўлга киритилаётган ютуқлар ва камчиликлар ҳақида куюниб гапирди.

— Пўлат тежаб қолиш кўнгилдагидек эмас. Цехимиз бўйича бу йил 150 тонна пўлат тежаш мажбуриятини олганмиз. Менимча, бундан анча кўп хом ашё тежаб қолса бўлади. Бунинг учун барча имкониятлардан фойдаланиш керак. Мана менинг ўзим ҳар сменада 10 килограммдан ортиқ хом ашё тежаб қоламан. Цехимизда яна беш-олти киши шунчадан хом ашё тежайди. Қолган ишчиларнинг кўрсаткичи эса кўнгилдагидек эмас. Агар улар ҳам имкони борича кўпроқ хом ашё тежашса, цехимиз бўйича юқорида тилга олинган кўрсаткич янада каттароқ бўларди.

Устоз темирчининг жон куйдириб айтган бу гапларида катта ҳақиқат ётарди.

Биз М. Ҳамдамовнинг биргина кичик, ажойиб фазилати ҳақида ҳикоя қилдик. Унинг ёш шогирдларга меҳрибонлиги, ҳамкасбларга ҳамиша ширин муомалада бўлиши, цех, қолаверса корхона маркаси учун курашиши ҳақида унинг дўстлари ҳикоя қилиб беришди. Ўткир Ғуломов билан Жўрабек Мирзаев ёш ишчилардан ҳисобланади. Бу икки тенгдош ҳали корхонага келганига кўп вақт бўлгани йўқ. Шундай бўлса-да, улар фидокорона меҳнати уқувлиги, уддабурронлиги билан обрў топишди, партия сафига ўтишди. Икки тенгдош ўз ютуқларида устоз темирчи—Мардон Ҳамдамовнинг хизмати катта эканлигини фахр билан тилга олишди. Бундай юрак сўзларини эшитиш ҳар бир устоз учун фахрлидир.

Ш. УМУРЗОҚОВ,
Чирчиқ, «Узбекхиммаш» заводи.

ҲАМ СУРЪАТ, ҲАМ СИФАТ

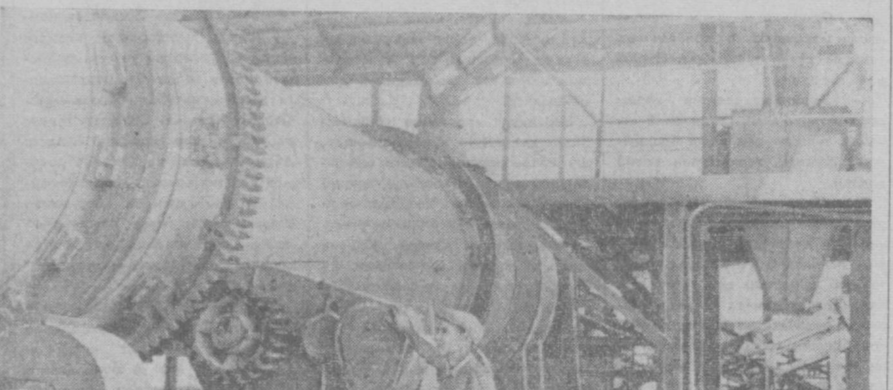

Янги бешйилликнинг иккинчи квартали якунланди. Республикамизнинг қатор саноат корхоналари, муассасалари каби бизнинг бошқармамиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳам ярим йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажариб, қурилиш ташкилотларига қўшимча 830 минг дона ғишт етказиб бердилар.

Бундай муваффақиятга эришишимизнинг бош омили коллектив ўртасида социалистик мусобақанинг қизитиб юборилиши, ҳар бир ишчининг ўз устига шахсий мажбурият олиб ишлаши, иш вақтидан ҳамда ички резервлардан оқилона фойдаланиш бўлди.

Ғишт заводлари бошқармасида 600 га яқин киши меҳнат қилади. Корхонамизни аҳил интернационал оила, десак бўлади. Негаки, бу ерда 11 миллат вакиллари елкама-елка туриб ишлашмоқда. Уларни бир мақсад бирлаштирган, дўстлаштирган: у ҳам бўлса аҳолининг шунингдек қурилиш ташкилотларининг ғиштга бўлган талабини қондиришдир. Юбилей йили топшириғи ҳам, биринчи, иккинчи квартал планлари ҳам ошириб адо этилди. Суткада план бўйича 130 минг дона ғишт пиширишимиз лозим бўлса, амалда 140—150 минг дона бундай қимматли қурилиш материали тайёрланаяпти.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, фан ва техника ютуқларини дадиллик билан ишлаб чиқаришда қўлланиш, ишни конвейер усулида ташкил этиш туфайли меҳнат унумдорлиги ошиб, қўл меҳнати чекинаяпти. Ҳозир тупроқ келтириш, унда нормал миқдорда намлик бўлишини таъминлаш, лой қориш ва шунга ўхшаш барча операциялар, механизация устига юклатилган. Ишчилар фақат машиналарни бошқаришади.

Яқин-яқинларгача ҳам корхонамиз қолоқ заводлардан ҳисобланарди. Меҳнат унумдорлиги ниҳоятда паст, қатор жараёнларнинг қўлда бажарилишини натижасида ғиштлар сифатсиз чиқарди. Брак маҳсулот завод территориясини тўлдириб ётарди. Турган гап, бундан корхона ҳам, ишчилар ҳам фақат зарар кўрарди.

Энди тамомила бошқа манзарани кўрасиз. Пиширилаётган ғиштларнинг 70 процентдан зиёдроғи 100-маркага қабул қилинмоқда. Ваҳоланки, план бўйича биринчи сортли ғишт 60 процентни ташкил этиши лозим. Бракнинг ҳам олди олинди. Ўтган йилнинг шу ойига нисбатан брак 2,5 процентга камайди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Эрдавлат Тўқжонов, ишлаб чиқариш зарбдори Саъдулла Абдураимов, Мирали Тожибоев бошлиқ ғишт тахловчилар звеноси аъзолари, Юрий Юрьев, Иван Елагин, Мирзаҳмедов, Юсупов каби ғишт чиқарувчилар шу кеча-кундузда суръатга суръат қўшиб ишлаб, кунлик топшириқларни 140—150 процентга етказиб адо этишмоқда.

Бошқарма кейинги йилларда ниҳоятда кенгайди, янги-янги қувватлар ишга туширилди, эскириб қолган дастгоҳлар янгилари билан алмаштирилди. Куни кеча эса керамика блок цехини ишга туширдик. Янги цехнинг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, у республикамизда ягона бўлиб фақат керамика блоклари ишлаб чиқаради. Ҳар қалай, қурилишга зарур ҳисобланган бундай блокларни эндиликда бошқа шаҳарлардан келтиришга ҳожат қолмайди.

Бу ўринда реализация бўйича бошлиқ Алимсоқ Саримсоқов ҳақида икки оғиз тўхталиб ўтмоқчиман. Очиғини айтиш керак, яқин йиллар ичида ҳам бу ерга келтирилган вагонларнинг кўп вақт бекор туриб қолиши натижасида корхонамиз йилига минглаб сўм зарар кўрарди. Ўртоқ Саримсоқов ишни график асосида ташкил этди, ҳар бир ишчи билан бир-бир суҳбатлашиб, бу нуқсонни бартараф этишга даъват этди. Мана энди вагонларнинг бекор туриб қолишига мутлақо чек қўйилди.

Маҳсулот сифатига алоҳида эътибор беряпмиз. Шу туфайли ҳам юбилей йилига нисбатан ўтган ярим йилликда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати 12 процентга яхшиланди.

Ғишт заводлари бошқармасининг истиқболи янада порлоқ. Янги бешйилликда мавжуд айланма печлардан мутлақо воз кечамиз. Ўрнига тоннель печлари ўрнатилади. Печлар ҳозиргига ўхшаш кўмир билан иситилмай, бутунлай газлаштирилади.

Бундан ташқари, ғишт тахлашдек машаққатли жараён ҳам бутунлай механизациялаштирилади. Уни автомат тахлагичлар амалга оширади. Натижада 30 дан ортиқ ишчини бошқа операцияларга қўйиш имкони туғилади.

Бу йилги режаларимиз ҳам катта. Бошқарма ишчилари, инженер-техник ходимлари ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олишган. Маҳсулот таннархини пасайтириш ҳисобига йил охиригача планданташқари 20 минг сўмлик ғишт ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини 7 процент ошириш, 400 тонна шартли ёқилғи тежаб қолиш, 10 та ихтирочилик таклифини ишлаб чиқаришга қарор қилинган.

Аҳил коллективимиз бу улуғвор вазифани тўла-тўкис уддасидан чиқишига ҳеч шак-шубҳа йўқ.

К. ХУДОИБЕРДИЕВ,
7-ғишт заводлари бошқармаси директори.

Суратда: реализация бошлиғи ўртоқ А. Саримсоқов (юқорида) ҳозиргина завод территориясига кириб келган вагонларни бекор туриб қолмаслиги учун ишчиларга тегишли кўрсатма бермоқда.

Бу улкан барабан (пастда) соатига уч тонна тупроқ ўтказиш қобилиятига эга. У тупроқда нормал миқдорда намлик бўлишини таъминлайди.

Я. САЛИМОВ фотолари.

КАБЕЛНИНГ АЛЮМИНИЙ КЎЙЛАГИ

Куч кабелининг ҳар бир километри ўрта ҳисобда бир тонна енгиллашди. «Ташкенткабель» заводи ана шундай кабель ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Кабел устига қопланадиган қимматли қўрғошин ўрнига алюминий ишлатила бошланганлиги туфайли шундай ютуққа эришилди. Кучланишни икки минг тоннага етказа оладиган маҳсус пресс ёрдамида ана шу янгилик жорий этилди. Бу агрегатга хизмат қилувчи В. Пономарев бригадаси кабел устига алюминий қоплаш технологиясини муваффақиятли ўзлаштириб олиб, ҳар куни смена топшириқларини бир ярим баравар бажармоқда.

Бу йил корхона алюминий қопламали куч кабелидан икки ярим минг километр тайёрлашни мўлжалламоқда. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш натижасида завод тўрт миллион сўмдан ортиқ маблағни тежаб қолади.

(ЎзТАГ).

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

МУСОБАҚАДОШЛАР

Мусобақадошлар колхозга эрта тонгда етиб келишди. Бу пайт раис Маҳмуд ака Жўра Душанбоев бригадасига қарашли Раҳим Жалилов звеноси даласида эди. Қўшни колхоз вакиллари ҳам тўғри ўша томонга жўнашди.

Раис уларни хушнудлик билан кутиб олди. Биргалашиб ғўза оралашдилар. Дала ишларининг йўлга қўйилиши, ғўзаларнинг ҳолати мусобақадошларни қойил қолдирди. Ғўзалар бир текис ғуркираб ўсмоқда. Қатор оралари меъёрида юмшатилган, тупроқ билқиллаб турибди.

Мусобақадошлар бир туп ғўза гулини санаб кўрдилар: 15 дан ортади. Бу гуллар 1 сентябрга бориб бўлиқ кўсакларга айланади.

— Бундан икки йил илгари шу ерлардаги ғўзани ўт босиб ётарди, — деди раис. — Шу туфайли ҳам кам ҳосил олинарди. Ҳозир эса, мана ўзларингиз кўриб турибсиз, биронта ҳам бегона ўт кўринмайди. Бунинг сабаби шундаки, биз гербицидлардан фойдаланишни яхши ўрганиб олдик. Агрономларимиз ҳар бир бригада, ҳар бир звенода бу ишнинг сифатли ўтишини таъмин этмоқдалар.

— Сизнинг маслаҳатингизга амал қилиб, биз ҳам бегона ўтни йўқотишда шу йўлни тутаяпмиз, — деди Карл Маркс номли колхоз раиси Абдумутал Абдуллаев.

—Ҳа, айтгандай, — деди Маҳмуд ака, — ўша кундаги гаплар амалга ошдими?

— Ҳаммасини сиз айтгандай қилиб бажардик, — деди Абдумутал ака, — раҳмат, ҳозир ғўзаларимиз ёппасига гулга кирди.

... Май ойининг охирлари эди. Маҳмуд ака энди идорага келиб ўтирган эди телефон жиринглаб қолди.

— Сизни райкомдан сўрашаяпти, — деди секретарь.

Маҳмуд ака трубкани қулоғига тутди. Райком секретарининг овози эшитилди. У раисдан Карл Маркс номли колхозга бориб, у ердаги аҳвол билан танишиб, зарур бўлса, қўлдан келган ёрдамни аямасликни илтимос қилаётган эди.

Эртасига Маҳмуд ака колхозга борди. Абдумутал акани идора олдидаги даладан топди.

— Ишлар қалай? — деди Маҳмуд ака у билан ҳол-аҳвол сўрашар экан.

— Бир нави, — деди Абдумутал ака. Ғўзалар илдиз чириш касалига учраб қолди...

Маҳмуд ака бироз ўйланиб турди. Айни чигит экилаётган пайтда бу колхозда бўлган эди. Ўшанда ҳам раис билан биргаликда кўпгина бригадаларнинг ерларини айланганди. Кечқурун активлар билан маслаҳатлашганди.

Улар колхоз ишлаб чиқаришининг ветерани, тажрибали пахтакор, ташкилотчи раис Маҳмуд Исматовнинг сўзларини диққат билан эшитдилар.

— Агар яхши ҳосил оламан десаларингиз, — деди Маҳмуд ака, — пахтазор атрофидаги зовурларни бир йилда икки марта тозалаш керак. Сизларнинг ерларингизга сизот сувлари яқин экан. Шунинг учун суғоришда ғоят эҳтиётлик ва моҳирлик керак бўлади. Сувни жилдиратиб эмас, югуртириб суғоринг. Ҳар гектар ерда кам деганда 90—100 минг туп кўчат бўлишига эришиш учун культивацияни ҳам, ўғитлашни ҳам меъёрида ўтказиб ишни сифатли бажаришга ҳаракат қилиши лозим...

— Шу айтган гапларни қилаяпсизларми?

— Бўлмасамчи, — деди Абдумутал ака.

— У ҳолда нега ғўза яхши ривожланмаяпти? Қани, кетдик, яхшиси ғўзаларни ўз кўзимиз билан кўрганимиз маъқул.

Маҳмуд ака далаларни айланиб чиққач, хафа бўлиб кетди. Культивация қўл учида ўтказилгандан қатор оралари яхши юмшатилмабди. Ғўзани ўт босиб кетган.

— Бу аҳволда албатта ғўза ўнғалмайди-да, — деди у. Ахир, ўзинг инженердан чиққан раиссан. Сенга ўргатадиган жойи йўқ. Қара, культивация чуқурлиги 2—3 сантиметр келади. Наҳотки, тракторчи ўз ишига шунчалик бефарқ қараса. Наҳотки, сенлар унинг ишини кузатиб турмасаларинг.

Ўшанда Абдумутал ака уялганидан лом-мим деёлмай қолди. Кечқурун барча бригада, звено бошлиқлари механизаторлар иштирокида ўтказилган йиғилишда Маҳмуд ака яна кўпгина маслаҳатларни берди.

Яхши маслаҳат — олтиндан қиммат деганларидек, уларни амалга ошириш туфайли барча бригадаларда ғўза парвариши жонланиб кетди. Шунинг учун ҳам бугун Мутал ака Маҳмуд акага миннатдорчилик билдираётган эди.

— Бундай миннатдорчиликни колхозчиларга, механизаторларга билдиринг, — деди Маҳмуд ака, — ўшалар ҳосил тақдирини ҳал қилади. Ҳозирги кунда далада меҳнат қилаётганлар учун ҳамма шароитни яратиб бериш, айниқса сувчилар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш лозим. Сув — ғўзанинг қони, сувчи — ҳосилнинг посбони.

Мусобақадошлар ўша куни Янгийўлдаги «Коммунизм» колхозининг яна 3—4 бригадасида бўлишди. Ҳамма ерда ғўза бир текис, ҳосилдор бўлиб ривожланаётганлигини кўриб мамнун қайтишди.

— Ҳар гектаридан кам деганда 30 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдамиз, — деди раис, — сўзимизнинг уддасидан чиқиш учун бундан кейин ғўза парваришини бўшаштирмаймиз.

— Энди сизларни кутамиз, — деди Мутал ака, яна бир марта бориб ишимизни кўриб маслаҳат бериб келсаларингиз хурсанд бўлардик.

— Огоҳ бўлинглар, — деди Маҳмуд ака ҳазил оҳангида.— Бу гал техника мавсумга қандай тайёрланаётганлигини кўздан кечирамиз.

— Кўнгилдагидек иш бўларди,—деди Мутал ака,—ўйлайманки, уялиб қолмаймиз.

Мусобақадошлар даладан мамнун қайтдилар. Раис уларни катта йўлгача кузатиб қўйди.

Бу маҳал кеч кириб қош қорайбошлади. Раис фермага ошиқди. Яқинда район активларининг йиғилишида колхозларда пахтачилик билан бирга чорвачиликни ҳам ривожлантириш қатъий вазифа қилиб қўйилганди. Ана шундан сўнг бу колхоз чорвадорлари ҳам ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, янги мажбурият олдилар. Ҳар бир соғин сигирдан кам деганда 2000—2500 литрдан сут соғиб олиш, гўштга топшириладиган қўйлар, молларни семиртириб боқиш юзасидан тадбирлар белгиланди. Раис икки-уч кун ғўза парвариши ишлари билан овора бўлиб фермага боролмай қолган эди. У фермада, чорвадорлар белгиланган тадбирларни қандай амалга ошираётганликларини ўз кўзи билан кўрмоқчи, уларнинг мулоҳазалари, эътирозлари бўлса эшитиб қўлдан келган ёрдамни бермоқчи эди...

Н. РИХСИЕВ.

ПАНФИЛОВЧИЛАР ЖАСОРАТИ

● АФСОНАВИЙ ДИВИЗИЯ ● УЛАР МОСКВАНИ САҚЛАБ ҚОЛДИЛАР

БИР ҚАДАМ ҲАМ ЧЕКИНМАЙМИЗ

ТАЛАНТЛИ саркарда, Совет Иттифоқи маршали Георгий Константинович Жуков «Ўтган урушдан энг эсда қолган нарса нима? деб мендан сўрашганда, мен ҳамиша Москва учун бўлган жанг, деб жавоб бераман», деган эди.

Ҳақиқатан ҳам Ватанимиз юраги улуғ Москва учун бўлган ҳаёт-мамот жанглари Улуғ Ватан уруши тарихида унутилмас саҳифа бўлиб қолган. Мана шу ерда гитлерчилар армиясининг «енгилмаслиги» ҳақидаги афсоналарнинг кули кўкка соврулди. Фашистларнинг «яшин тезлигидаги» уруш плани барбод бўлди.

Москва остонасидаги жангларда гитлерчилар ҳаммаси бўлиб ярим миллиондан ортиқ киши, 1300 танк, 2500 тўп, 15 мингдан ортиқ машина ва бошқа техникани бой бердилар. Фашист қўшинлари Москвадан 150—300 километр ғарбга улоқтириб ташланди.

Тенгсиз жангдаги бундай мислсиз ғалаба осонликча қўлга киритилгани йўқ.

Ватанимиз юрагини қандай қилиб бўлмасин, изғиринли қиш кунлари бошланмасдан босиб олишга уринган немис-фашист қўмондонлиги 1941 йил сентябригача Совет-герман фронтида ҳаракат қилаётган бутун кучлари ва жанговар техникасининг қарийиб ярмини Москва йўналишига ташлади. Бу 75 та дивизия, улардан 23 таси танк ва моторлашган дивизиядан иборат эди. «Тайфун» номи билан машҳур бўлган бу операцияни «Марказ» армиялари группаси штаби ишлаб чиққан эди. Бу операцияга кўра, ҳужум бошлангандан сўнг бир неча ҳафта ўтгач, фашистлар Москвага кириб келиб, Қизил майдонда «Ғалаба паради»ни ўтказишни мўлжаллаган эдилар. Фашистлар ҳатто «тантаналар»ни қандай ўтказиш юзасидан вақтинча ишғол қилиб олинган территорияларда тайёрланган ҳам эдилар. Уларнинг Польша шаҳарларидан бирида аввалдан тайёрлаб қўйган Москвадаги байрамга рухсатнома қоғозлари ҳам шундан далолат берарди.

Бутун мамлакат севимли пойтахтни ҳимоя қилиш учун оёққа турди. Халқ қасоскорларидан янги дивизиялар ташкил қилина бошланди. Жойлардан Москвага ёрдам учун ҳар хил группалар, қисмлар йўл ола бошлади.

Панфилов дивизияси ҳам ана шундай оғир дамлар арафасида тузилди. Бу дивизия Туркистон Ҳарбий Округи территориясида ташкил топиб, унинг составига тошкентлик, олмаоталик, фрунзелик сара йигитлардан кўплари келиб қўшилди.

Панфиловчилар номи ватанга тенгсиз садоқат, ўлмас қаҳрамонлик рамзи бўлиб қолди. Бу дивизия айниқса қирқ биринчи йилнинг аёвсиз қишида мислсиз маҳорат кўрсатиб душман йўлига ғов бўлди. Маълумки, ноябрь ойи ўрталарида фашистлар Ватанимиз юрагига қайтадан чанг солмоқчи бўлдилар. Қақшатғич жанглар бошланиб кетди. Фашист қўшинлари ёвузларча ҳамла қилар, Гитлер ўз армиясини сира аямасди. Гитлерчилар тушунардики, Москва остоналаридаги жангда фашизмнинг тақдири кўп жиҳатдан ҳал бўлмоқда эди. Мана шу тарихий жангларда юксак ҳарбий маҳорат кўрсатган, сабот ва матонат билан курашган бир қатор дивизия ва алоҳида қисмларимизга фахрли ном — гвардиячи номи берилди.

И. В. Панфилов командир бўлган 316-ўқчи дивизия ана шундай номга сазовор бўлган ва кейинчалик гвардиячи дивизияга айлантирилган. Оммавий қаҳрамонлик ва фидойилик панфиловчиларга хос фазилат бўлган. Бу дивизиянинг жангчилари ва командирлари ўртасида турли миллат кишилари бор эди. Улар ҳимоя чизиқларидан душман танклари ва пиёдаларини бир қадам ҳам олдинга силжитмадилар. 16 ноябрда Дубосеково разъездида 28 қаҳрамон панфиловчи фашистларнинг 50 та танки зарбасига кўксини қалқон қилганлиги тарих саҳифаларига олтин ҳарфлар билан битиб қўйилган. Уларнинг кўплари мардона ҳалок бўлсалар-да, ўз бурчларини ўтадилар. «Бир қадам ҳам чекиниш йўқ, орқада Москва турибди» шиори барча панфиловчи учун умумий бир шиор бўлиб қолган эди.

Дубосеководаги жасоратдан икки кун кейин Гусенова қишлоғида дивизиянинг афсонавий командири генерал-майор Панфилов ҳам қаҳрамонларча ҳалок бўлган.

Оғир мудофаа жангларда душманни ҳолдан тойдирган қўшинларимиз олтинчи декабрда кескин қарши ҳужумга ўтишга муваффақ бўлдилар.

Суратда: собиқ панфиловчилар (чапдан) Икром Жалилов, Ирина Капрова, Георгий Курганов ва Тўйчи Одилов суҳбатлашишмоқда.

ЎТТИЗ ЙИЛДАН СЎНГ

ШУ кунларда панфиловчилар шонли юбилейни нишонлаш арафасида турибди. Яна икки кундан сўнг жанговар дивизия ташкил топганлигига ўттиз йил бўлади. Қуролдошлар яқинда Ўзбекистон ССР Ҳарбий комиссариатида учрашдилар. Учрашув қатнашчиларининг ҳаяжони, севинч кўзёшлари, бир-бирларига энтикиб боқишлари табиий эди. Чунки жангу-жадал йўлларидан қон кечиб ўтган, неча бор ўлим билан юзма-юз келган, машаққатли дамларда бир қултум сув, бир бурда нонни баҳам кўрган жондош ва қондошлар юз кўришмоқда эди.

Бу учрашувнинг амалга оширилиши озмунча меҳнатни талаб қилгани йўқ. Республика Ҳарбий комиссариатининг ходими Борис Абрамович Либерзон (унинг ўзи ҳам панфиловчи) бир неча собиқ полкдошлари билан бирга қаҳрамонларни излашга тушди. У Ўзбекистоннинг ҳамма шаҳар ва қишлоқларидаги ҳарбий комиссариатларга хатлар йўллади, панфиловчиларнинг кўплари билан шахсий ёзишмалар олиб борди, айримларининг уйларига борди. Собиқ полк командири, истеъфодаги полковник Георгий Федорович Курганов ҳамда собиқ взвод командири Икром Жалилов ва бошқа дивизия ветеранлари ҳам кўпгина маълумотлар бердилар. Андижонда, Бухорода, Қашқадарё, Самарқанд, Фарғона ва Хоразмда яшаётган собиқ панфиловчилар аниқланди. Қаҳрамонларнинг кўплари Тошкент шаҳри ва областида истиқомат қилишаётган экан.

Ўзбекистон ССР Ҳарбий комиссарининг ўринбосари, полковник Собиржон Охунжонов йиғилганларни дивизия ташкил этилган куннинг ўттиз йиллиги билан самимий табриклади. Панфилов дивизияси босиб ўтган шонли йўл ҳақида, бу дивизиянинг жанговар хизматлари ҳақида тўхталиб ўтди. Панфиловчилар юбилей кунларида Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи, Ўрта Осиё ҳарбий округида бўладиган жангчилар билан учрашувларда, суҳбат ва лекцияларда қатнашадилар. Дивизия шон-шуҳратини шу кунларда давом эттираётган жангчилар ҳузурига бориш ҳам планлаштирилган.

Тошкентлик панфиловчиларнинг учрашувида кутилмаган суҳбат, қизиқарли баҳслар кўп бўлди.

— Кўзларимга ишонмайман, наҳотки, ўша ҳалоскорим сиз бўлсангиз? — дейди Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг рассоми Фёдор Фёдорович Толпегин.

— Э. танидим, қўлингиздаги осколкани олиб ташлаганимда хушингизга келиб миннатдорчилик изҳор қилган эдингиз. — дейди ҳамшира Гулжанат Миникеева.

— Ҳарбий формада бошқача эдингиз.

— Ҳа, қариб қолдик. Қанча замон ўтиб кетди, ахир.

Гулистондаги 7-қурилиш трести бошқарувчисининг ўринбосари Искандар Каипов ҳам собиқ дивизиядоши Жалилов ҳақида кўп нарсаларни айтиб берди. Искандар ака Жалилов билан ўқиганлиги, унинг урушдан кейинги илмий фаолиятидан хабардорлиги ҳақида тўлқинланиб сўзлади.

Панфиловчиларнинг аксарияти полк командири, полковник Капровнинг рафиқаси, медицина хизмати младший лейтенанти Ирина Петровна олдига келишар, унинг ҳозирги ҳаёти, фаолияти билан қизиқишарди. Ирина Петровна медицина-санитария батальонида ишлаб, кўпларга шифо бахш этган, ҳаётга қайта келишлари учун қўлидан келган ҳамма ишларни қилган. Ўша даҳшатли жанг кунлари КПСС сафига кирган бу мард аёл «Қизил Юлдуз» ордени билан тақдирланган. Ҳозир тинч меҳнат фронтида ҳам кўпларга намуна бўлмоқда. И. Капрова Тошкентдаги пластмасса буюмлари заводида бухгалтер.

Ҳозир ҳаёт панфиловчиларнинг ҳаммаси халқ хўжалигининг турли соҳаларида ҳалол меҳнат қилмоқдалар. Коммунистик жамият қуриш ишида ҳам гвардиячиларга хос жасорат кўрсатмоқдалар.

Шонли Совет Армияси тўғрисида гапирганимизда фронтчиларимиз тўғрисида, Улуғ Ватан уруши йилларида Ватанимизнинг озодлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилган солдатлар ва командирлар ҳақида хуш келадиган гапларни айтмай илож йўқ. Уларга уруш йилларининг жуда оғир машаққатларидан кейин ҳам дам олишга тўғри келмади: фронтчилар яна фронтга—меҳнат фронтига келишди.

(Л. И. БРЕЖНЕВ, КПСС XXIV съездида қилинган ҳисобот докладидан).

СЎЗ—ҚАҲРАМОНЛАРГА

ТЎЙЧИ ОДИЛОВ — Ўзбекистон Фанлар академияси философия ва ҳуқуқ институтининг катта илмий ходими:

МЕН бу дивизия составида 1073 ўқчи полки 2-батальони 3-ротасининг 2-ўқчи взводи командири лавозимида хизмат қилардим. 1941 йил ноябри бошларида батальонимиз ўрмон чеккасида мудофаада турарди. Ёнимиздан тош йўли ўтар эди. Бу йўл Волоколамскка олиб чиқарди. Ўша кунлардаги уруш эпизодларидан бирини айтиб берай. Олинган маълумотларга қараганда немис қўшинларининг механизациялашган қисми кўприкдан ўтиши керак эди. Кўприкни мудофаа қилиш менинг взводимга топширилган эди. Бир кун аввал сапёрлар кўприкни миналаштириб қўйишди. 15 ноябрь, эрталаб соат 11 да фашистлар бизнинг батальонимизга қарши ҳужум қилишди. Бир неча немис танклари кўприкка яқин келиб тўхтаб қолди. Кўприкнинг миналанганлигини пайқаган душман бизнинг мудофаамизга қараб танклардан даҳшатли ўт очди. Бошни кўтаришга имкон йўқ эди. Мана шу ўт орқасидан фашистлар кўприкни минадан тозалаб, сўнг ўтишни ўйлаган эдилар. Аммо душман бунинг уддасидан чиқолмади. Взвод мерганлари Р. Семенов ва В. Плахов кўприкни минадан тозалашга уринган икки фашист солдатини яксон қилди. Шу дақиқаларда бўлинма командири С. Муродов ва солдат К. Жуков душманга билдирмай ўтлоқдан эмаклаб бориб танкларга яқин келдилар ва уларга қарши ёнилғи тўлатилган шишани улоқтирдилар. Натижада иккита танкдан бурқсиб тутун чиқа бошлади, қолганлари орқага қараб жуфтакни ростлаб қолди. Қўмондонлик топшириғи муваффақиятли бажарилди: душман Волоколамск йўлида турган ўзининг асосий қисмларига қўшилолмай қолди.

●

ГЕОРГИЙ ФЁДОРОВИЧ КУРГАНОВ — истеъфодаги полковник, артиллерия полкининг собиқ командири:

БИЗ Тошкентдаги В. И. Ленин номли ҳарбий билим юртида таълим олганмиз. Жанговар дўстим Икром Жалилов ҳам шу билим юртини тугатиб, фронтга жўнаган. Қўл остимда жанг қилган йигитларнинг ҳаммаси марднома китобларининг қаҳрамони бўлишга лойиқ эди. Менинг полким турли миллат жангчиларидан ташкил топган бўлишига қарамай улардаги ҳамжиҳатлик, биродарликка ҳамманинг ҳаваси келарди. Улар қўмондонлик топшириғи ҳар қанча қийин бўлса ҳам сўзсиз бажаришга онт ичардилар. Йигитларимнинг кўплари мана шу жанг майдонларида шонли Коммунистик партия сафига кирдилар. Коммунистлар жангнинг олдинги сафларига дадил бориб бошқаларни орқаларидан эргаштирардилар. Мен ана шу азамат полкдошларим ҳақида «Походда ва жангларда» деб номланган китобимда ҳикоя қилганман. Бу китоб «Ўзбекистон» нашриётида босмадан чиққан. Собиқ жангчиларимнинг кейинги тақдирлари билан қизиқиб, кўп нарсаларни ўргандим, янги маълумотлар тўпладим. Бу ҳақда яқинда ёзиб тугатган яна бир китобимда ҳикоя қиламан.

Панфиловчилар ҳақида сўз юритилар экан, полкимдаги навқирон ўзбек ўғлони Турсунхўжаев ҳақида тўхтолмай ўтолмайман. У биз билан фронтнинг ҳамма машаққатли йўлларидан ўтди. Полкимда у наводкачи эди. У озмунча фашистларни ер тишлатмаган. Афсуски, бу йигит ғалаба сурурини биз билан бирга сура олмади. 1945 йил баҳорида Болтиқбўйида мардларча ҳалок бўлди. Уни санитария батальонига носилкада олиб келган йигитлар ким эди, эслолмайман. Турсунхўжаевнинг Октябрь районидан тахминан 40-йилларда армияга чақирилганлигини биламан. Мен уни қаҳрамонлиги учун жанговар орденга тақдим этган эдим. Қаҳрамоннинг оиласи, қариндош-уруғлари билан боғланишнинг ҳеч иложи бўлмади. Собиқ полкдошлар, Турсунхўжаев билан бирга жанг қилганлар у ҳақда менга маълумот берадилар деб умид қиламан.

Собиқ полк командири ўзи кўрсатган жасоратлар ҳақида гапириб ўтиришни ортиқча билди. Лекин унинг кўксидаги Ленин ордени, учта «Қизил Байроқ», Иккинчи даражали Ватан уруши, Қизил Юлдуз орденлари, Москвани мудофаа қилгани учун» медали ва бошқа мукофотлар бу ажойиб командирнинг жанговар хизматларидан далолат бериб турибди.

●

КОЖАНТОЙ ҚОСИМБОЕВ — собиқ взвод командири, младший лейтенант:

УРУШ бошланганда Калинин районидаги Жданов номли колхозда правление раиси эдим. Ҳозир бу колхоз территориясига «Москва» совхози жойлашган. Оддий меҳнат аҳлининг жангда қаҳрамонлик кўрсатганлиги кўпларга ғалати туюлади. Лекин биз жуда қисқа муддат ичида ҳарбий қуролларни ўрганиб олдик. Давр биздан шуни талаб қиларди. Сал бўшанглик қилдингми, қўл остингдагиларга ўзинг намуна кўрсата олмадингми, жангда муваффақият қозонишни ўйлаб ўтирмаса ҳам бўлади. Панфиловчилар сафида менга ўхшаш қозоқ миллати вакиллари кўп эди. Улар рус ва украин, ўзбек ва татар йигитлари билан елкама-елка туриб ҳаёт-мамот жангида қатнашдилар. Уруш йилларидаги хизматларимни ҳукуматимиз 1 даражали Ватан уруши ордени, «Жасорати учун» медали ва бошқа нишонлар билан тақдирлади.

●

НИКОЛАЙ ВАЛЕРЬЯНОВИЧ ЗАДОРИН — истеъфодаги подполковник, собиқ батальон командири:

МЕН эски фронтовикман. Граждандар урушида ҳам қатнашганман. Ҳатто 1921 йили кўкрагимдан ўқ еб, «ўлганман». Тасодифан ҳамшира мени ўликлар орасида кўриб қолиб, олиб чиққан. Ўша ҳаёт белгисини хушёр ҳамшира пайқамаганда мен яна она еримиз учун бўлган муқаддас урушда қатнашмаган бўлардим. Панфилов дивизиясида батальонга командирлик қилдим. Бу урушни аввалги мен кўрганларим билан сира таққослаб бўлмасди. Тиш-тирноғигача қуролланган фашистлар қандай қилиб бўлмасин, ер юзидан социалистик давлатни йўқ қилишни, халқимизни қуллик асоратига маҳкум этишни режалаб қўйган эдилар. Лекин уларнинг режаси пуч эканлиги мана шу Москва остонасидаги жангларда билиниб қолди. Жангларда тўрт марта ярадор бўлганман.

●

АННА ИВАНОВНА ТОРИНА — гвардиячи младший лейтенант, алоҳида бўлимнинг собиқ шифровкачиси.

БИЗ, аёлларни оз бўлмаса Олмаотада қолдираёзишган эди. «Сизлар ортиқча юк бўласиз, жангга кирганда қўлингиздан бирон иш келиши қийин» дейишган. Лекин менга ўхшаганлар ҳамма участкада топиларди. Ярадорларни жанг майдонидан олиб чиқаётган ҳамширалар, телефон трубкаси олдида муҳим маълумотларни олаётган алоқачилар, шифровкачиларнинг аксарияти хотин-қизлардан эди. Жангда ҳақиқатда қийин бўлди. Бир воқеа умрбод эсимда сақланиб қолади. Ишга берилиб ҳамма нарсани унутган эдим. Душман самолётлари осмонда пайдо бўлганлигини билмай қолибман. Бомбардимондан сўнг ҳаммаёқ остин-устун бўлиб кетди. Дарахтлар шохлари билан қулаб тушарди. Шу дарахтлардан бирининг остида қолдим. Ҳушимдан кетган ҳолда шифохонага олиб келишди. Умуртқам синиб кетган экан. Энг қийин шароитлардаги хизматларимни ҳисобга олиб, ҳукуматимиз мени тўққизта жанговар орден-медаллар билан тақдирлади. Қизил Байроқ ордени менга урушдан кейин, 1954 йилда топширилди. Мана, ҳозир ҳам ишлаб юрибман. Оддий касбим — санитаркалик билан одамларга нафим тегяпти.

●

ОЛИМЖОН МАЛЛАЕВ — Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводининг слесари:

ПАНФИЛОВ дивизиясига келиб қўшилгунча япон, фин урушларида қатнашдим. Лекин бу дивизия бизни ҳақиқий жанг қилишга ўргатди. Мана шу ерда орттирган тажрибамиз кейин Сталинград фронтида, Курск дугасида қўл келди. Урушдаги машаққатли дамлар ғалаба онлари келганда унутилар, хизматинг эвазига тақдирланганингда янги жасоратлар қилишга отланарди, киши. Сталинград жангидаги хизматларим учун армия қўмондони Рокоссовский «Қизил Байроқ» орденини кўксимга тақиб қўйганида ана шундай ҳаяжонли онларни бошимдан кечирганман. Украина пойтахти Киев қўлдан-қўлга ўтиб, ниҳоят фашистлардан озод қилинганда ҳам ҳукуматимиз мени юксак мукофот —«Александр Невский» ордени билан тақдирлади. Биз панфиловчилар қаерда бўлмайлик, жанговар дивизиямиз шарафини кўтариш учун ҳаракат қилдик.

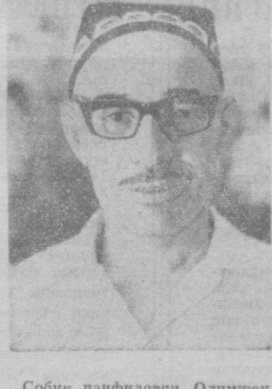

Собиқ панфиловчи Олимжон Маллаев.

Тўққизта жанговар орден ва медаллар кавалери собиқ шифровкачи Анна Торина.

Фёдор Толпегин ўзининг ҳалоскори — панфиловчи дивизиянинг медицина ҳамшираси Гулжанат Миникеевадан чексиз миннатдор.

А. АВАЛЯН фотолари.

ҚУРОЛДОШЛАРНИ ИЗЛАЙМИЗ

ПАНФИЛОВЧИЛАРНИНГ учрашувига у ё бу сабаб билан иштирок этолмаганлар ҳам бор эди. Собиқ гвардиячиларнинг кўпларини топишнинг имкони бўлмади, лекин йиғилганлар ўзлари билан бирга жанг қилганларнинг ҳар хил фазилатлари ҳақида, айримлари билан ҳали ҳам учрашиб туришлари, ёзишмалар олиб боришаётганлиги ҳақида гапирдилар. Лекин айримларнинг фамилияларигина маълум, баъзиларнинг қаердалигини билиш қийин. Шулардан бир қисмини панфиловчилар «Тошкент ҳақиқати» газетаси орқали излаш учун маълум қилдилар. Олмалиқлик Низомиддинов, ғазалкентлик Калмиков, хивалик Зариф Иброҳимов, Орджоникидзе районидаги Жданов номли колхоздан Эргаш Жўраев, тошкентлик Салоҳ Аловиддинов, чилонзорлик Николай Иванович Капитонов каби ўнлаб панфиловчиларнинг номлари тилга олинди. Собиқ қуролдошлар уларнинг урушдан кейинги тақдири, қаҳрамонлик хотиралари ҳақида билишни истайдилар. Ўзбекистоннинг бошқа областларида ҳам шон-шуҳрат қозонган дивизиянинг собиқ жангчилари бор. Ана шу фронтчилар кўплашиб дивизия тарихини тиклашда ўз ҳиссаларини қўшадилар деб умид қиламиз.

Янгидан тузилган панфиловчилар дивизиясининг Ўзбекистондаги ветеранлари кенгаши ҳам ана шу мақсадни ўз олдига қўйди. Бу кенгашга собиқ полк командири Г. Курганов, юридик фанлари кандидати, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг сектор мудири Икром Жалилов, ҳарбий комиссариат ходими Б. Либерзон ва бошқалар бошчилик қиладилар. Уларга ўзбекистонлик қизил изтопарлар, Тошкентдаги Панфилов номли мактаб-интернат ўқувчилари, Москва номли мактабнинг Панфилов номидаги дружина аъзолари яқиндан ёрдам бериши мумкин. Кўплашиб Улуғ Ватан урушининг ном таратган қаҳрамонларини излаш лозим.

Георгий Константинович Жуков «Омон қолган барча жанг қатнашчиларига чуқур миннатдорчилик изҳор қилиш билан бирга мен ўлимга тик турган, лекин душманни Ватанимиз юрагига, пойтахт, қаҳрамон-шаҳар Москвага киришга йўл қўймаганларнинг порлоқ хотираси олдида таъзим қиламан. Биз ҳаммамиз улар олдида узиб бўлмас даражада қарздормиз» деб ёзган эди ўзининг «Хотиралар ва ўйлар» китобида.

Шундай, Москва учун кўксини қалқон қилган, ҳозир ҳаёт ва орамизда йўқ панфиловчилар тарихи тўлалигича тикланиши керак. Чунки у барча совет кишилари учун қаҳрамонлик намунасидир.

Соат МУСАЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ҲАРБИЙ—ВАТАНПАРВАРЛИК САҲИФАСИ № 71

ДАМ ОЛУВЧИЛАРНИНГ ҚУВОНЧ ВА ТАШВИШЛАРИ

«Чимён» санаторийси, кейин Чотқол ва Кўксув дарёлари қўшилган жой — қадимий Бурчмулла қишлоғидан ўтилгач, 10 минутдан кейин автобус сизни Бўстонлиқдаги энг хушманзара водийлардан бирига элтиб қўяди.

Водий тепасида қоялар мағрур қад кўтарган. Июль ойи бўлишига қарамасдан чўққиларда оппоқ қор. Оромбахш салқин ҳаво келиб туради. Бу жойни «Обираҳмат» дейдилар. Исми жисмига мос: зилол сувлари кишига роҳат бағишлайди. Ёзнинг энг иссиқ кунларида ҳам бу ернинг ҳарорати 25 даражадан ошмайди.

«Обираҳмат» дам олиш уйи шундай хушманзара ва минг дардга даво жойда. Унда Ангрен шахтерлари, Фарғона пахтакорлари, Риштон нефтчилари, Тошкент қурувчилари, Олмалиқ металлурглари, Орол балиқчилари, хуллас, республиканинг ҳамма бурчакларидан келган турли касб эгалари хордиқ чиқаришади. Тоғ бағрига жойлашган шифохонанинг довруғи Ўзбекистондан ташқарида ҳам кенг ёйилган. Дам олувчилар орасида москвалик ёки ленинградлик, сибирлик ёки ураллик кишиларни ҳам учратасиз.

«Обираҳмат»да дам олувчиларга қулайлик туғдириш, уларнинг кўнгилли хордиқ чиқариши учун барча шароитларни муҳайё қилиш мақсадида кейинги йилларда кўпгина тадбир амалга оширилди. Ҳар бири 2—4 кишига мўлжалланган, яхши жиҳозланган хоналар, кенг ошхона, танца ва спорт майдончалари, кутубхона ва қироатхона, сув ҳавзаси ва биллиардхона, қўйингчи, яна кўп қулайликлар бор.

Дам олишни маданий уюштиришга ҳам аҳамият берилади. Водийнинг шифобахш ва манзарали жойларига, қўшни дам олиш уйларига экскурсиялар уюштириб турилибди. Тоғ бағридаги боғлар, шалола, булоқларга коллектив бўлиб сайрга чиқилади.

Бундан уч ой бурун шифохона ишини янада яхшилаш юзасидан анча иш қилинди. Таомлар хили кўпайди, улар мазали қилиб тайёрланмоқда. Ҳаммаёқ тоза.

«ОБИРАҲМАТ» ДАМ ОЛИШ УЙИДАН ХАТ

●

Лекин, дам олиш уйида ҳали бир талай камчиликлар ҳам борки, улар бартараф этилса, «Обираҳмат»нинг шуҳрати бундан ҳам ошган, хордиқ чиқарувчиларга чиндан ҳам намунали ва маданий хизмат қилиш мумкин бўлар эди. Бу камчиликлар нималардан иборат?

Гапни овқатланиш масаласидан бошлай қолайлик. Ҳозир ёз, сабзавот ғарқ пишган пайт. Дам олиш уйига эса бутун июнь ойи мобайнида атиги уч марта бодринг олиб келинди. У ҳам сўлиб, сарғайиб, истеъмолга яроқсиз бўлиб қолганидан ташлаб юборилди. Янги картошкадан бир мартагина овқат пиширилди. Помидор, бақлажон ва бошқа сабзавотлар келтирилгани йўқ.

Маълум бўлишича, дам олиш уйи сабзавотни «Ташплодоовощторг»нинг шаҳар базаларидан олиб келиши зарур экан. Қизиқ, сабзавотни юз чақирим йўл босиб, аввал Тошкентга олиб бориш, кейин яна шунча йўл босиб «Обираҳмат»га олиб келиш керак эмиш. Далаларнинг ўзидан тўппа-тўғри олиб келинақолса бўлмасмикин? Ахир, дам олиш уйидан атиги 6 километр нарида сабзавот экувчи «Бўстонлиқ» совхози бор-ку! Ҳозирча бу масалани ҳал этишга ҳеч ким бош қўшмаяпти.

Бир неча йиллардан буён дам олувчиларга янги соғилган сут берилмайди. Сут порошокдан ишланмоқда, кофе ва какао сингари ичимликларга ҳам порошок сут аралаштирилаяпти. Ахир, сут маҳсулотларини ҳам тўппа-тўғри «Бўстонлиқ» совхозидан келтирса бўлади-ку! Бунга негадир рухсат беришмаяпти.

«Боғистон» ишчилар кооперацияси дам олиш уйида замонавий типда магазин қуришни бу яқин орада планлаштираётгани ҳам йўқ. Кичкинагина нобоп бинога жойлашган дўкондан зарур нарсаларни, хусусан папирос, совун, фотопленка, соқол олиш учун зарур анжомлар топиш амри маҳол.

Бурчмуллага Тошкентдан ҳар соатда автобус келиб туради. Бу автобусларда келувчилар бир-бирига қўшни бўлган «Обираҳмат» ва «Бурчмулла» дам олиш уйида хордиқ чиқарувчилардир. Лекин, Бурчмулладан буёғига биргина кичик автобус қатнайди. У одамларни ташиб улгуролмаяпти. Айниқса, одамлар дам олиш кунлари оилалари, болалари билан чиқишганида катта қийинчилик туғилмоқда. Шундай экан, Тошкентдан Бурчмуллагача қатнаб турган автобус маршрутини «Обираҳмат»гача узайтирилса бўлмасмикан?

Область маданият бошқармаси ва фильмлар прокати бўйича область конторaси дам олувчиларга яхши хизмат қилаётир, деб бўлмайди. Мавсум бошидан буён бирорта ҳам концерт, бирорта ҳам спектакль қўйиб берилмади. Дам олиш уйида бадиий ҳаваскорлик коллективлари тез-тез концертлар қўйиб беришлари мумкин. Фильм ленталари эса эски, ишдан чиққан бўлгани сабабидан намойиш қилинаётган пайтда узилгани-узилган. Бунинг устига, ёзги кинотеатрнинг ўзи ҳам эски, тор. Дам олиш уйида янги, кенг ёзлик кинотеатр қуриш зарур.

Ҳозир «Обираҳмат»да 600 киши дам олмоқда. Шанба ва якшанба кунлари эса яна 50 киши қўшилади. Дам олиш уйининг атрофида жой кўп, хушманзарали ўрмонлар бор. Шундай экан, дам олиш уйини бемалол 3—4 баравар кенгайтирса, бир йўла 2 минг кишини қабул қилиш мумкин. Лекин, ҳозирча бу ҳақда ҳеч ким ўйлаётгани йўқ. Бизга маълум қилишларича, мазкур дам олиш уйини яқин 2—3 йил ичида кенгайтириш мўлжалланмаётган эмиш.

«Обираҳмат»ни меҳнаткашларнинг кўнгилли хордиқ чиқариш жойига айлантириш учун ҳамма имконият бор. Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети бу масалани атрофлича ўрганиб, меҳнаткашларнинг талабини қондиради, деган умиддамиз.

И. СКВОРЦОВ.

СОЦИАЛИСТИК Чирчиқ шаҳри тобора чирой очмоқда. Шаҳарда янги маданий-маиший бинолар, турар-жойлар қад кўтармоқда, янги хиёбонлар барпо этиляпти. Суратда: шаҳар кўчаларининг бирида.

В. СИРОТКИН ва И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

„БАҲОР"НИНГ САФАРИ

Бу йигирма кун «Баҳор» ансамбли артистларида чуқур таассурот қолдирди. Дрезден, Лейпциг, Росток, Гёрлиц, Потсдам, Айлингур, Берлин — «Баҳор» ансамблининг Германия Демократик Республикасига қилган гастролининг маршрути шундай бўлди.

Ўзбек санъат усталари юксак дидли немис томошабинларига Ўрта Осиё халқларининг кўҳна ва мазмундор рақс ҳамда музика маданиятини, ҳозирги замон хореография ва музика санъатини намойиш этдилар.

Ансамбль артистлари ҳамма жойда бўлган илиқ учрашувлардан бой таассуротгина олмай, балки бир неча мукофотларни ҳам қўлга киритиб қайтишди. Улар Лейпциг шаҳрида ўтказилаётган ишчи қўшиқлари XIII фестивалида қатнашиб, олтин медал олдилар. Шунингдек, Гёрлиц шаҳрининг 900 йиллигига бағишлаб ўтказилган фестивалда қатнашганликлари учун эсдалик медали билан тақдирландилар.

Бундан ташқари «Баҳор» санъаткорлари Берлиндаги совет элчихонасида Германия социал-демократик ишчи партияси съездида иштирок этган делегатларга концерт қўйиб беришди. Делегатлар «Чўпон» (ижро этувчи — ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Р. Шарипова), «Пахта байрами», «Самарқанд баҳори» рақсларини гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди.

«Баҳор» ансамбли бу йил яна Мўғулистон Халқ Республикаси, Болтиқбўйи республикалари — Литва, Эстония, Латвияга гастролга бориш учун тайёргарлик кўришяпти.

Л. ИЛЕСОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 18.00 — Болалар учун **«Санъат ғунчалари»** (Қўқон шаҳар 1-сон музика мактаби ўқувчиларининг концерти). 18.30 **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида). 18.45 — **Миллионлар ленинча университети.** 19.00 — **«Най наволари». Аюб ҚОДИРОВ.** 19.30 — **«Ахборот»** информацион программаси.

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.35 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.45 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Мардлик — мангулик»**, 20.25 — **Ярим аср йилномаси** (кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1942 йил ҳақидаги серияси). 21.15 — **Ёш ижрочилар концерти.** 22.05 — **«Осмонни забт этувчилар»** (бадиий фильм). 23.45 — **Кўрсатувлар программаси.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

УҚУВ КУРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Ўзбек тилида: 19.00 — **Абитуриентлар учун. Математика,** 20.00 — **Химия.** 21.00 — **«Катта ҳаёт»** (бадиий фильм, 1, 2 сериялар, рус тилида).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Интеграл — «КУКЧА» (ўзбек тилида, тоқ соатларда), НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Европалик келин — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Утмишдан садо — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Асримиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Асосий зарба — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Митти сузувчи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Ёввойи қалб — «РАКЕТА», «ФЕСТИВАЛЬ».

Интеграл — «ХИВА».

Кашига сайр — ТЕЛЬМАН номли.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги

БЎКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

1971-72 ўқув йили учун

қуйидаги мутахассисликлар бўйича кундузги бўлимларга ўқувчилар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум кенг профилли техник-механиклар тайёрлайди.

Уқиш давомида ўқувчилар қўшимча равишда слесар, токар, шофер, тракторчи ва машинист ҳунарларига ўргатиладилар.

Стипендия умумий тартибда тўланади, узоқдан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Уқиш муддати: 8-синф ҳажмида маълумотлиларга 3 йилу 10 ой, 10—11-синф ҳажмида маълумотлилар учун 2 йилу 8 ой.

Дарслар фақат ўзбек тилида олиб борилади.

Аризалар — 31 июлгача қабул қилинади.

Имтиҳонлар 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Кирувчилар директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: маълумоти ҳақида ҳужжатнинг асл нусхаси, бешта фотосурат (3Х4 см. ҳажмида), медицина справкаси (286-форма).

Паспорт ва ҳарбий ҳужжати шахсан кўрсатилади.

Қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари ўтказилади:

8-синф ҳажмида маълумотлилар она тили (диктант) ва математика (оғзаки) дан;

10—11 синф ҳажмида маълумотлилар: математика (оғзаки) ва ўзбек тили ва адабиёти (иншо)дан.

Армия хизматидан қайтганлар, колхоз, совхоз, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва бошқа корхоналар йўлланмаси билан келганлар конкурссиз қабул қилинадилар.

Адрес: Тошкент область, Бўка район, Бобир кўчаси, 1-уй.

Спорт

ИККИНЧИ ЛИГАДА

«А» класси иккинчи лигаси (бешинчи зона) командалари турнири экваторга яқинлашмоқда. Командалар яна икки-уч ўйин ўтказгач, биринчи даврани якунлайдилар. Ҳозирча Пермнинг «Звезда» командаси ягона пешқадам бўлиб турибди. Рақиблар майдонидаги ўйинларни муваффақиятли ўтказган бу коллектив ҳамон мағлубиятсиз бормоқда. «Звезда» 15 ўйиндан 28 очко тўплади. Иккинчи ўринга Жамбулнинг «Олатов» командаси кўтарилди. Жамбулликлар кейинги турда Нижний-Тагиль шаҳрида «Уралец»дан бир очко олдилар. Ҳисоб 0:0.

Ўзбекистон коллективлари ичида «Янгиер» олдинда бораётир. Қўриқ ер футболчилари «Звезда», «Олатов», «Динамо» (Кировобод), «Зенит» (Ижевск) коллективларидан сўнг бешинчи ўринни эгаллаб турибди. Ижевскликлар ўтган якшанба куни бўлган ўйинда Терминнинг «Автомобилчи» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратиб «Янгиер»ни ҳам, «Автомобилчи»ни ҳам орқада қолдириб кетди.

«Политотдел» колхози командаси, ниҳоят, турнирдаги аҳволини яхшиламоқда. Колхоз футболчилари кейинги турда Уфа шаҳрида «Строитель» билан куч синашдилар. Ўйин 0:0 ҳисобида тугади. Қўлга киритилган бир очко «Политотдел»ни бир поғона юқорига — 14 ўринга кўтарди. Колхоз футболчилари сафардаги қолган уч учрашувни ҳам дуруст якунласалар илгариги мавқеларини тиклаб олишлари мумкин. Шу турнинг бошқа ўйинлари натижаси қуйидагича: «Нефтяник» (Тюмень) — «Динамо» (Кировобод) — 1:0, «Локомотив» (Оренбург) — «Металлург» (Чимкент) — 1:1.

ПЕЛЕНИНГ СЎНГГИ ЎЙИНИ

Жаҳон чемпионлари — бразилияликлар июль ойида олтита матч ўйнайдилар. Улар Австрия, Голландия, Югославия, Венгрия, Парагвай ва Аргентина терма командалари билан куч синашадилар. Биринчи ўйин якшанба куни Австрия терма командаси билан бўлиб учрашув вақтида эълон қилинганидек, Пеле терма команда билан хайрлашади. Кейин у фақат ўз клуби составида ўйнайди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Марказий ясси тоғликда кураш олиб бораётган жанубий вьетнамлик ватанпарварлар ўтган ярим йил мобайнида Америка-Сайгон қўшинларининг Контумдан Дарлаккача бўлган ҳимоя линияларидаги позицияларига тўхтовсиз ҳужум қилиб турдилар. Натижада, деб хабар беради, Озодлик матбуот агентлиги, душман қўшинларининг Лаос билан Камбоджа чегараси яқинидаги районда жазо операциясини ўтказишга бўлган уриниши барбод қилинган.

Марказий ясси тоғлик районида ҳаракат қилаётган Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида душманнинг 15 минг солдат ва офицерини сафдан чиқарганлар. Шу кўрсатилган давр ичида душман ҳарбий хизматчиларидан 930 киши асир олинди, 144 та самолёт уриб туширилган ва шикаст етказилган, 375 та танк ва бронетранспортер, 64 та артиллерия тўпи ва миномети, 76 та йирик калибрли пулемёт яксон қилинган.

Ватанпарварлар сўнгги вақтларда Сайгондан шимолга томон жойлашган районларда муваффақиятли жанговор операция ўтказмоқдалар. Масалан, ана шундай операциялар Зяднинь, Биньлонг, Тайнинь вилоятларида ўтказилди. Жумладан, халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари июнь ойида Биньлонг вилоятидаги 13-номерли тош йўлда душман ҳарбий хизматчиларидан 360 кишини сафдан чиқарганлар, 48 та ҳарбий машинага шикаст етказганлар, транспорт колонналарини бир неча бор ўққа тутганлар. Қўғирчоқ қўшинлар 25-дивизиясининг бўлинмаси 2 июль эрталаб Зяднинь вилоятининг шимолий қисмида ватанпарварлар пистирмасига дуч келиб қолди. Душман бўлинмаси командирлари билан биргаликда йўқ қилиб ташланди.

МОНОПОЛИЯЛАРНИНГ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ЛОНДОН, 12 июль. ТАСС мухбири В. Никитин хабар беради. Англия Форс кўрфази районидаги ҳарбий денгиз кучларини 1971 йилдан кейин ҳам сақлаб қолади. Ҳукумат доираларига яқин турган «Санди телеграф» газетасининг хабар беришига қараганда, консерваторлар ҳукумати бу ерда Англиянинг ҳарбий денгиз кучларини сақлаб қолишга қарор берган. Ана шу ҳарбий денгиз кучлари составида эсминецлар ва минатральщиклари бор.

Илгари лейбористлар ҳукумати иқтисодий қийинчиликлар туфайли инглиз қуролли кучларини 1971 йил охирига бориб Форс кўрфази районидан олиб чиқиб кетиш ҳақида ваъда берган эди. Аммо Англия ҳукумати Форс кўрфазидаги сиёсий ва ҳарбий таъсирини сақлаб қолиш мақсадида (Англия ўзи истеъмол қиладиган нефтнинг қарийиб 80 процентини Форс кўрфазидан олади) араб амирликлари федерациясини тузиш планини илгари сурди. Инглиз стратегларининг фикрича бундай федерациянинг бирлашган қуролли кучлари инглиз офицерлари қўмондонлиги остида бўлиши керак, инглиз «маслаҳатчилари» эса федерацияга қарашли маъмурий ва сиёсий аппаратнинг ҳамма бўғинларида иш кўришлари керак.

Аммо инглизларнинг планлари Форс кўрфази атрофида жойлашган мамлакатларнинг жиддий қаршилигига дуч келди. Араб амирликлари Англия қўл остида бўладиган федерацияга киришни асло истамаганликларини айтдилар. Матбуот хабарларига кўра, масалан, Форс кўрфазидаги таъсири энг кучли амирликлардан бири — Баҳрайн амирликлари яқин орада ўзини расмий суратда мустақил деб эълон қилса керак. Катар амирлиги ҳам Баҳрайндан ўрнак олади, деб тахмин қилмоқдалар.

Консерваторлар ҳукумати федерация тузиш йўлидаги уринишлари барбод бўлганлигини билиб, нефть монополияларининг манфаатларини ҳимоя қилмоқ учун Форс кўрфазида ўзининг ҳарбий денгиз кучларини сақлаб қолишни афзал кўрган бўлса керак.

КОНСТИТУЦИЯГА ТУЗАТИШ КИРИТИЛДИ

САНТЬЯГО, 12 июль. (ТАСС). Чили миллий конгресси кеча конституцияга киритилган тузатишни бир овоздан қабул қилди. Бу тузатиш кон-руда саноатини национализация қилиш имконини беради. Мис қазиб чиқариш ва ишлаб чиқаришни национализация қилиш — халқ бирлиги ҳукумати программасининг асосий моддаларидан биридир. Чилидаги энг йирик мис конлари чет эл монополиялари, асосан Америка монополиялари ихтиёрида. Чили мис запаслари ва мис қазиб чиқариш соҳасида жаҳонда етакчи ўринларнинг бирини эгаллайди.

ГРАЖДАН ЭРКИНЛИГИ УЧУН

НЬЮ-ЙОРК. Граждан эркинликлари ва граждан ҳуқуқларини ҳимоя қилиш комитетининг бу ерда эълон қилинган докладида қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: мамлакатда граждан эркинликлари Қўшма Штатлари тарихида ҳеч қачон, ҳатто маккартизмнинг энг разил даврида ҳам ҳозиргидек катта ҳавф остида қолмаган эди.

Комитет бошқача фикр юритувчиларга қарши сиёсий террор авж олиб кетганлигига, шунингдек АҚШ ҳукмрон доиралари очиқдан-очиқ рағбатлантираётган ўта ўнг гуруҳларнинг активлиги кучайиб бораётганлигига Америка жамоатчилигининг эътиборини жалб этади. АҚШда жуда кўп реакцион ташкилотлар, дейилади комитетнинг докладида, гитлерчи штурмчилардан ўрнак олиб, ўз ҳаракатларини кучайтирмоқдалар.

ЯНГИ НАЦИСТЛАР ЙИҒИНИ

БОНН, 12 июль. (ТАСС). Ғарбий Германиядаги Ганновер шаҳри Ғарбий Берлин национал-демократик партиясининг «съездлари» ўтказиладиган жой бўлиб қолди. Бу партия очиқдан-очиқ янги нацистлар руҳида иш кўрмоқда.

Ғарбдаги уч давлатнинг ҳарбий маъмурлари Ғарбий Берлинда янги нацистларнинг йиғинларини ўтказишни тақиқлаган эдилар. Шундан кейин Ғарбий Берлин янги нацистлари ўз йиғинларини Ганноверда ўтказдилар.

Ғарбий Германия янги нацистларнинг раҳбари, национал-демократик партиянинг раиси Фон Тадден «съездда асосий нотиқ» сифатида сўзга чиқди.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ Куангчи вилоятида зўр бериб қуролланган Америка-Сайгон агрессорлари ватанпарварларнинг зарбаларига бардош беролмай зудлик билан эвакуация қилишмоқда. Суратда: «Гладиатор» ҳарбий базасида эвакуация пайти.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ДЕЛЬФИНГА «ТЕЗ ЁРДАМ»

Бу воқеа Анапада эрталаб содир бўлди. Курортда дам олувчилар муздек сувда мириқиб чўмилишарди. Дельфин уларга эътибор бермай, соҳилга сузиб келарди. Бир неча киши унга қум устига чиқиб олишга ёрдамлашди. Тезда бу ерга одамлар тўпланишди.

«Анапа» курорт поликлиникасининг денгизчи — қутқарувчилари Сергей Плужников ва Владимир Зотов жониворни кўтариб олишди. Дельфин қаршилик билдирмади. Шлюпкада уни денгизга элтдилар. Денгизга қўйиб юборишган заҳотиёқ дельфин яна соҳил томон суза бошлади. Иккинчи сафар уни чўчитишга уринишди. Бу ҳам фойда бермади. Қутқарувчилар шлюпкадаги қонни кўриб қолишди. Дельфин яраланган эди.

Жонивор иккинчи марта соҳилга чиққанида ҳамшира Екатерина Марцинюк дельфин ярасини дезинфекция қилди ва унинг устини кўк дори билан суркаб қўйди. Плужников ва Зотов яраланган дельфинни яна денгизга олиб чиқишди. Бу сафар у шлюпка атрофида бир айланиб сузди-да хайрлашиб нари кетди.

Орадан бироз вақт ўтгач соҳил атрофида бир тўда дельфинлар пайдо бўлишди. Улар ўз дўстини қутқариб қолган одамларга миннатдорчилик билдиргани келишган эди.

ЭКСКАВАТОР ЧЎМИЧИДАГИ МИНА

Қурилишдаги экскаваторчи С. Бондаренко чўмични ерга қадаб тўпроқ олмоқчи эди чўмичдаги йирик калибрли снаряд ва минага кўзи тушди. Кичик бир эҳтиётсизлик бахтсиз ҳодисага олиб келиши мумкин эди.

Лейтенант В. Носиров бошчилик қилган гвардиячи саперлар тезда бу ҳодисанинг олдини олишди. Улар қурилиш олиб борилаётган жойда чорак асрдан бери сақланиб ётган душман снаряди ва миналари омборини топишди.

Бир кеча-кундузга яқин ўлим билан кураш борди. Сержантлар Дмитрий Малец, Леонид Кульманов, Владимир Петрожицкий, оддий аскар Николай Цветковлар ер тагидан 726 снаряд ва минани топиб зararсизлантирдилар. Бу ҳодиса Могилев шаҳрида рўй берди.

ФУТБОЛДАН КЕЙИНГИ ЎРИНДА...

Жаҳонда энг оммавий спорт тури бўлган футболдан кейинги иккинчи ўринда... стол теннисн турар экан. Бир қарашда бу таажжубли туғилади. Стол теннисн жаҳоннинг 51 мамлакатида тарқалган бўлиб, сўнгги расмий маълумотларга кўра 50 миллиондан ортиқ ўйинчи рўйхатдан ўтган экан.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р.03419. ИНДЕКС — 64697. № А—1790.